

Didaktika np/nk4029

Přednášky – doc. Vladimír Jůva
Semináře – PhDr. Tereza Možná, Ph.D.

Požadavky k ukončení předmětu (viz IS MU)

1. Aktivní účast a splněná docházka na seminářích
2. Výběr tématu a data prezentace
3. Zpracování prezentace + zaslání ke kontrole
4. Finální pre-zen-tace – vložení do odevzdávárny v IS MU
5. Vystoupení se schválenou prezentací na semi-náři
6. Písemný test
7. Ústní zkouška – viz okruhy v IS

Studijní literatura

- MAŇÁK, Josef a Vlastimil ŠVEC. *Výukové metody*. Brno: Paido, 2003. 219 s. ISBN 80-7315-039-5.
- OBST, Otto. *Obecná didaktika*. 2. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2017. 176 stran. ISBN 978-80-244-5141-1.
- SKALKOVÁ, Jarmila. *Obecná didaktika*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2007. 322 s. ISBN 9788024718217.
- PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 4., akt. v. Praha: Portál, 2003. 322 s. ISBN 80-7178-772-8.
- PRŮCHA, Jan. *Pedagogická encyklopedie*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-546-2.

Další informační zdroje

Pedagogické časopisy:

- *Pedagogika, Pedagogická orientace, Orbis scholae*
- ...

WWW:

- MŠMT – www.msmt.cz – proklik vzdělávání
- Národní pedagogický institut České republiky – www.npicr.cz

Vyhledávače:

- Google Scholar (com – cz – de – ...), <https://ezdroje.muni.cz>,
archivy závěrečných prací MU – UK – UP, ...

Předmět a cíle didaktiky

- **pedagogika** = věda o edukaci (výchově a **vzdělávání**)
- **řada subdisciplín** – pedagogika obecná, historická, srovnávací (komparativní), speciální, **didaktika**, ...
- **didaktika = teorie vzdělávání a vyučování**
- **vznik pojmu** – *didaskein* = (řecky) učit, vyučovat, poučovat, jasně sdělovat, naučit, dokazovat
- **cíle didaktiky:**
 - A. výzkum** (rozvoj vědění) **obsahu a procesu vzdělávání**
= cílů, podmínek, účastníků, principů, prostředků, forem, metod, výsledků, ... vzdělávání
 - B. „technologie“ pro praxi**

Význam didaktiky

- vychází z jejich cílů = teorie + praxe:
 - A. rozvoj vědění + podněty** pro speciální didaktiky (a zpětně)
 - B. didaktika = „technologie vzdělávání“ pro praxi**
- význam pro všechny **sociální profese**:
 - hlavně pro **pedagogy** – učitele – lektory, instruktory, trenéry, pedagogy volného času, ...
 - manažery (vzdělávání a rozvoj pracovníků, ...)
 - zdravotnické pracovníky – edukační aktivity
 - ...

Dělení didaktiky

1. **obecná didaktika** = všeobecná teorie intencionálního vzdělávání (a vyučování)
 2. **speciální didaktiky** = specifické zaměření (věkové, oborové, institucionální, ...)
- inkluzivní didaktika** = vzdělávání jedinců (hlavně žáků) se speciálními vzdělávacími potřebami v hlavním vzdělávacím proudu

Dělení didaktiky

Didaktiky dle **úrovní vzdělávání (věku)**:

- didaktika **předškolního** vzdělávání (preprimární úroveň)
- **školní** didaktika (primární + nižší sekundární úroveň)
- **středoškolská** didaktika (vyšší sekundární úroveň)
- **vysokoškolská** didaktika (terciární úroveň)
- androdidaktika (teorie vzdělávání **dospělých**) – koncept **heutagogiky** = samostatné objevování + vedení – učení definuje učící se → **vzdělavatel = facilitátor podporující autonomní učení**

Didaktiky dle instituce = **institucionální didaktiky**

- školní didaktika
- podniková didaktika
- muzejní (galerijní) didaktika

– ...

Dělení didaktiky

Didaktiky dle forem edukace:

- školní didaktika
- didaktika volného času – animativní didaktika
- „rodinná didaktika“
- „autodidaktika“ – podstata = autonomní učení
- ...

Dělení didaktiky

Didaktiky dle **obsahového** zaměření:

– **oborové** didaktiky

vědní

umělecké

technické

sportovní

...

– **předmětové** didaktiky (viz předměty na školách)

– didaktika matematiky, fyziky, jazyků

– praktické zaměření didaktik – metodiky (plavání, obrábění, ...)

Dělení didaktiky

Didaktiky dle **obsahového** zaměření:

– **didaktiky výchov**

didaktika environmentální výchovy

didaktika mediální výchovy

didaktika osobnostní a sociální výchovy

...

– **didaktiky pro** konkrétní (zejména sociální) **profese:**

inženýrská didaktika – odborné školství, podnikové vzdělávání, ...

didaktika ošetrovatelství – zaměřená na oblast edukace

v celé šíři zdravotnické praxe

...

Význam didaktiky

- všechny obory a kulturní oblasti mají své vzdělávání – následně speciální didaktiky – pro všechny obory
- **aktuální úkol** – najít si „svoji“ didaktiku – v souvislosti s profesním směřováním